

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 382

מישיבת ועדת הכספים

יום ג', ז' בכסלו, התשמ"ז - 9.12.1986 - שעה 10.00

נ כ ח ו

חברי הוועדה: י' ארידור - מ"מ יו"ר הוועדה

נ' ארד
י' ארצי
פ' גרופר
א' ויינשטיין
י' כהן
ע' סולודר
ש' עמר
ד' צוקר
ח' קופמן
מ' שטרית
ג' שפט
ד' תיכון

מזכיר הוועדה: א' קרשנר
קצרנית: א' דגני

מוזמנים:

סגן שר האוצר ע' אמוראי
י' דרורי - הממונה על שוק ההון
ח' שטסל - יו"ר הנהלת הבורסה
א' שילוני - יו"ר הרשות לניירות ערך
ח' וייס, י' סמט - הרשות לניירות ערך
ר' בלינקוף - משרד האוצר

סדר-היום:

הנפקת אמיסיות

שינויים בתקציב לשנת 1986

צו מס קניה (פטור) (תיקון)
צול שעת חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 2).

265

(נתקבל קיום 16.12.86)

הנפקת אמיסיות

היו"ר י' ארידור:

אני פותח את הישיבה.

על סדר היום דיון על הנפקת אמיסיות, ללא קשר לאמיסיה זו או אחרת, אלא באופן עקרוני. חבר הכנסת ויינשטיין הציע לקיים את הדיון בנושא ואני מבקש שהוא יפתח בהצגת הבעיה.

א' ויינשטיין:

הנושא עלה בדיון על האמיסיות של הבנקים. הרשות לניירות ערך היא נציגת 1A: בור, והיא בוחנת את מצבן של החברות לפני שהן באות לגייס כסף מהציבור בדרך של הנפקת אמיסיה של איגרות חוב. היום המצב הוא שבנקים מגייסים כספים בבורסה עבור חברות. אם בנק מגייס כספים עבור קבלנים ומחלק את הכסף ביניהם, אפשר להבין שכל קבלן פרטי איננו יכול לצאת בהנפקה לציבור כדי לגייס סכום של 50 או 70 אלף דולר. אבל יש מקרים שבנק מגייס כספים על ידי הנפקת אמיסיה והוא מעביר אותם לשנים-שלושה לקוחות שלו. כמו למשל ההנפקה ש-3.5 מיליון דולר ממנה היו מיועדים לחברת סאייטקס. בשיטה הזו חברה כמו סאייטקס איננה חייבת לחשוף את עצמה בפני הציבור, בעוד שהציבור משקיע את כספו בחברה הזו ונוטל על עצמו את הסיכון הכרוך בכך.

השאלה שעלתה בדיון היתה: מהי המדיניות של האוצר, של הרשות לניירות ערך ושל הבורסה, בבואם לאשר הנפקות בבורסה? מהם הקריטריונים? האם אנחנו הולכים לקראת מדיניות חדשה בתחום הזה לפיה מאפשרים לחברה לגייס כספים בלי שהיא תחוייב לחשוף את עצמה בפני הציבור?

היו"ר י' ארידור:

אני רוצה להעיר הערה לנושא הדיון. אינני מביע דעה, אני מעורר את הבעיות ומבקש להתייחס אליהן.

נוסף לבעיה שהעלה חבר הכנסת אריאל ויינשטיין יש בעיה של מוסדות, שמסוגלים לגייס כספים בבורסה בדרך של אמיסיות בלי התמיכה של הבנקים הגדולים. אבל מה שקורה שלמעשה תמיכה כזו נכפית עליהם, והם משלמים כמובן עבור התמיכה הזו, בו בזמן שהיו יכולים להסתדר בלי התשלום הזה. כלומר, המערכת עובדת בצורה כזו שהיא משרתת את האינטרסים הכספיים של בנקים גדולים בלי קשר לשירות הניתן לציבור.

בעיה נוספת אלה הן ההגבלות שמטילה הרשות לניירות ערך על הנפקת אמיסיות. הגבלות צריכות להיות, אבל חברה מקבלת רשות להנפיק אמיסיה אם היא מוכיחה את עצמה, והיא יכולה להוכיח את עצמה רק אם היא תגייס כספים בדרך של אמיסיה. נניח שחברה רוצה לגייס כספים בבורסה לצרכי הרחבת מפעל כדי להגדיל את הייצור. ואז אומרים לה: תקבלי רשות להנפיק אמיסיה רק אם תגדילי את הייצור. אבל אותה חברה איננה יכולה להגדיל את הייצור בלי כספי האמיסיה.

בשעתו נתקלתי בבעיה. לא יכולתי להתגבר על העקשנות של מטיפי המוסר למיניהם ולא יכולתי להתערב בקביעת התקנון של הבורסה. התשובה לבעיה זו היא שהבורסה תשנה את הכללים אבל תודיע מראש שיש מסגרת אחת של אמיסיות שמתבטסת על PAST PERFORMANCE

ויש מסגרת שניה של אמיסיות שאיננה מתבססת על העבר אבל נותנת הזדמנות לכך. הציבור צריך לדעת את ההבדל בסיכוי ובסיכון של כל אחד מסוגי האמיסיות האלה. בכל אופן לא יכול להיות מצב שבו יהיה מונופול אפקטיבי על האמיסיות.

אלה שלוש בעיות שמן הראוי היה לדון בהן.

ד' תיכון:

יש כאן סטייה מהנושא. אני רוצה להגדיר את הנושא האמיתי כדי שנדון ונבדוק מה עשינו במרוצת השנה האחרונה.

עד לפני שנה היתה מקובלת שיטה של מימון התעשייה באמצעות הלוואות שסובסדו בחלקן הגדול או הקטן, תלוי בתקופות, על ידי הממשלה. ואז באו אנשי האוצר לוועדה ובצדק הציגו שיטה חדשה לסיוע לתעשייה שלא באמצעות תקציב המדינה. האוצר כינה את איגרות החוב אלה איגרות חוב מסוג רפורמה, וזה מה שאנחנו נוהגים לכנות, בטעות, הרפורמה הגדולה בשוק ההון.

הוועדה אישרה אמנם את העברת הנטל מתקציב המדינה לשוק ההון, אבל אנחנו ליווינו את הרפורמה הזו בחרדה ואמרנו שלאחר תקופה של הרצה נחזור לדון בנושא וננסה ללמוד מהשגיאות שנעשו.

הגיע הזמן שנלבן את הבעיה ונראה מה קורה היום בשוק ההון בעקבות הפעלת התכנית החדשה. בבואי לסכם את השיטה החדשה אני חייב להשמיע ביקורת קשה.

היו"ר י' ארידור:

בשלב זה אני מציע לא להשמיע את הביקורת. אלא להציג את הבעיות. יהיה סיבוב שני של דיונים בנושא.

ד' תיכון:

אציג את הבעיות כביקורת.

התכנית הזו, אדוני סגן השר, היו לה שלוש מטרות: האחת - לצמצם את תקציב המדינה; השניה - לסייע לתעשייה; והשלישית - להוזיל את עלות ההון לתעשייה.

אנחנו רואים שהכוונה היתה רצויה, אבל במהלך הביצוע חלו מספר שיבושים. התוצאות הן שאכן תקציב המדינה צומצם, כלומר חלק מגיוס הכסף שנעשה על ידי הממשלה עבר לשוק החפשי. אבל בתחום עלות ההון לתעשייה לא רק שהמזב לא הוקל אלא אף הוחמר. בנוסף לבעיות שהיו לתעשייה עם הפעלתה של התכנית הכלכלית, השיטה הזו גם גורמת להתייקרות עלות ההון לתעשייה ולא להוזלתה.

התכנית הזו הניחה שמרבית היזמים יוכלו לגייס הון באמצעות הנפקות של אמיסיות לציבור. מה שקורה בפועל שהממשלה ששחררה עצמה מהתפקיד שמילאה בשוק ההון העבירה אותו ל-3-4 או 5 מונופוליסטים שעושים בשוק הזה כבתוך שלהם. הבנקים בהיותם גוף גדול שלא צריך לחשוף את עצמו הפכו למונופוליסטים בשוק ההון והם מגייסים את הכסף ללא תחרות רצינית ומשוכללת, והעלויות מתייקרות.

התכנית שהיו לה שלוש מטרות, השיגה מטרות אחת, את המטרה של צמצום התקציב, אבל שתי המטרות הנוספות לא הושגו. כי בדרך זו נוצר בשוק ההון מונופול של שלושה-ארבעה בנקים וכן כמה קונצרנים גדולים, והציבור שלו היתה מיועדת התכנית איננה משתתף בה. בנוסף לכך חלה התייקרות של עלות ההון.

אני רוצה לשמוע מה אתם מציעים לעשות כדי ששתי המטרות האלה תושגנה.

היו"ר י' ארידור:

אני רוצה שהדיון החשוב הזה לא יתנהל כאילו ועדה הכספיים באה למתוח ביקורת והאוצר או רשויות אחרות חייבות להתגונן. אם האוצר ינצל את ההזדמנות הזו אפשר לנסות יחד למצוא פתרונות לא אינטרסנטיים לבעיות אמיחיות, תוך שיתוף פעולה בין האוצר, ועדה הכספיים, הרשות לניירות ערך והבורסה. אותו דבר שאולי כל אחד מהגופים האלה איננו יכול לבצע לבד, נעשה יחד. ואם כחוצאה מהדיון הזה ניתן יהיה להקים ועדה משותפת מקצועית, שבה ילבו הנציגים של הגופים האלה כדי לגבש הצעות לוועדה זו לסיכום הדיון, יהיה בכך משהו חיובי. אבל זה חלוי כמובן באוצר אם ילך בכיוון הזה, כלומר יכיר בקיומן של הבעיות, או בחלקן, וינסה למצוא להן פתרון משותף.

הייתי רוצה שהדיון שלנו ישא אופי כזה ולא ייהפך להתנצחות מי פעל בסדר ומי לא, כי זה כלל לא משנה.

ד' חיכונ:

מען חבר הכנסת אריאל ויינשטיין במידה רבה של צדק, שכספי האמיסיות המונפקות על ידי הבנקים ניתנים לכל מיני גורמים שנקלעו לקשיים או עלולים להיקלע לקשיים. הבנקים שרוצים להקל את הנטל המוטל עליהם מגייסים כסף בדרך הזו ומפנים אותו לפירמות האלה, וכך הם עושים שימוש לא הוגן ולא נכון בכספי האמיסיות.

היו"ר י' ארידור:

בשלב זה אני מבקש להציג בעיות המטרידות אותנו. זה עדיין לא דיון.

י' ארצי:

בדרך כלל אנחנו מאשרים הנפקה של אמיסיה ליעדים מוגדרים. אני מבקש לדעת מהן הדרכים או מהם הכלים העומדים לרשותכם כדי לבדוק אם אכן כספי האמיסיה הגיעו לאותם יעדים כפי שפורטו בבקשה.

שאלה נוספת נוגעת לקשר בין האמיסיות לבין קופות הגמל או קרנות הפנסיה. אני מבקש לדעת באיזו מידה יש לרשויות המוסמכות השפעה על הקרנות האלה וכיצד אפשר להגן על האינטרסים של הציבור הרחב המבוטח בקרנות על ידי פיקוח וביקורת על המתרחש בהן.

פ' גרופר:

מהו המרווח בשיעורי הריבית המשחלמים לרוכשי איגרות החוב מהאמיסיה לבין שיעורי הריבית הנגבים מהגורמים המקבלים את כספי האמיסיה? האם יש קריטריונים לקביעת מרווחים האלה והאם יש על כך פיקוח.

היו"ר י' ארידור:

העליתי הצעה למסגרת הדיון. אני רוצה לשאול את סגן שר האוצר איך הוא מציע לקיים את הדיון.

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

כל הבעיות שהועלו כאן ידועות לנו. הן הוצגו על ידי ביום עיון שנערך לפני שבועיים מטעם אוניברסיטת תל-אביב במרכז ספיר. אבל באוצר, במסגרת דיוני הצוות של שוק ההון שמתכנס אחת לשבוע, צוות משותף לאוצר ולבנק ישראל, וגם במסגרת ועדה יותר רחבה שמטפלת בחובות הפנימיים והחיצוניים של המדינה, הנושא הזה נדון כמה פעמים.

ואלה הן הבעיות: השנה רצינו להעמיד חלק גדול יותר מפוטנציאל החסכון במדינת ישראל לרשות הסקטור העסקי, וזאת על ידי הקטנת ההיקף של גיוס ההון על ידי הממשלה. לאחר שהגרעון בחקציב המדינה ירד מרמה של 15% במוצע, במונחי חל"ג, לרמה הנעה בין 0%-ל-5%, תלוי בחקופה, לא רק שאיננו מגייסים הון נטו אלא שבשנה הפיסקלית הקודמת גייסנו 98%, והשנה ספק אם נגיע ל-80%. זה אומר שהממשלה לא תנסה לגייס לפחות סכום של 1.125 מיליארד שקל, שמהווה את הפוטנציאל לגיוס של פדיונות קרן ורובית, פדיונות ממשלתיים ולא של הסקטור העסקי.

את הסכום הזה ניתן לגייס בדרך של הנפקת איגרוח חוב עבור מפעלים במצוקה, וזאת בסיוע הממשלה. (ד' תיכון: לא מפעלים במצוקה; מפעלים מכל הסוגים). חלק מהסכום הזה מגוייס עבור מפעלים במצוקה בסיוע הממשלה, אבל רובו הגדול של הסכום מתחלק בין שתי קטגוריות: גיוס חופשי של מפעלים שעד היום ניתן רק למפעלים שהפעילוה שלהם היא בתחומי התעשייה, החקלאות, התיירות והבניה; וקטגוריה שניה - מפעלים מאושרים, שהסובסידיה שהיתה גלומה בהלוואות שניתנו להם על ידי הממשלה הפכה למענק נוסף. כך גדל הסיוע למפעלים באזור פיתוח א' מ-30% ל-37%. למפעלים נאמר: תשיגו את הכספים בדרך שתיראה לכם, כולל אפשרות של הנפקת אמיסיה בבורסה.

מה שקרה בפועל, שבגלל כמה סיבות ההזדמנות שניתנה לא היתה יכולה להיות מנוצלת אלא על ידי גורמים שיכלו להציג תוצאות הנותנים סיכוי לגיוס כספים בבורסה. שנית, גורמים שיכלו לצאת בהנפקה מינימלית ולשאת בהוצאות הקבועות הקשורות בכל הנפקה, בלי קשר להיקפה, כמו הכנת תסקיף, יעוץ משפטי וכדומה, שעושות את ההנפקה כדאית. כי אם חברה רוצה להנפיק אמיסיה בסכום של 2 מיליון דולר, וההוצאות הכרוכות בהכנות להנפקה מגיעות ל-250 אלף דולר, הרי שעלות ההנפקה הופכת את ההנפקה ללא כדאית. שלישית, הבורסה נקטה עמדה לגבי סחירות מינימלית, ואם ההנפקה היא בהיקף קטן לא מובטחח הסחירות בשוק המלני, אבל על כך ימסור לכם יושב-ראש הבורסה.

כך קרה שמי שלא היו לו מספיק בטוחות, או הוא לא יכול היה להציג תוצאות כל כך טוב, או שהוא לא יכול היה להבטיח את הסחירות של ניירות הערך, הוא הצטרף להנפקה של בנק שהנפיק אמיסיה עבור גורמים נוספים שהיו מעוניינים בגיוס הון. התוצאה היתה שרק מפעלים גדולים, בעיקר קונצרנים רווחיים, יכלו לצאת בהנפקה בעצמם, ומסתבר שאחד מהם לא הצליח בהנפקה והחכם היה צריך להבטיח את הסכום, וכל האחרים גייסו את הכספים באמצעות הבנקים.

ישבנו על המדוכה הזו באופן אינאנסביבי מאד במרוצת החדשיים האחרונים, קודם כל האוצר בעצמו, בהתייעצות עם גורמים חיצוניים, ואחר כך בהתייעצויות אינטרנסיביות עם הגופים הפורמליים.

אנחנו נמצאים על סף מה שנראה לנו כפתרון, שנוכל כמובן ליישם אותו אם ועדת הכספים תראה בו פתרון, כי בסופו של דבר האימורים ניתנים בוועדת הכספים.

ד' תיכון:

רק אישור להגבלת מס על הריבית. אל תמיל עלינו אחריות.

א' שילוני:

ללא אישור להגבלת מס אין הנפקות.

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

אינני מטיל אחריות. אמרתי את ההיפך מזה. גם אם נגיע לפתרון שייראה לנו הולם ועונה על הבעיה שהיצגתי אותה בציבור וגם חברי הוועדה הציגו אותה כאן, לא נוכל להגשים את הרעיון שלנו, גם אם יעלה יפה, אם ועדת הכספים לא חתמו בו לא רק באופן כללי אלא גם בגזרה היחידה המסורה לסמכותה על פי החוק, דהיינו האישור להגבלת מס על הריבית.

אינני רוצה להיכנס לפרטים, כי הם עדיין לא אושרו בממשלה. עדיין אינני יכול לדבר בשם האוצר אלא בשמי אני, ואינני רוצה לעשות זאת לפני שהענין מגיע לממשלה.

ד' תיכון:

אולי תעלה בפנינו מחשבות?

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

אגיד מהן המחשבות שלנו. הפורמה הולכת בכיוונים הבאים: ראשית, הממשלה פשוט חנסה לגייס פחות כסף בבורסה. שנית, מה שקרוי חובת הנזילות באוצר - תקטן. אם לכל אפיק חסכון יש היום חובה של הפקדה ישירה באוצר, או חובת כיסוי באיגרות חוב מיוחדות או אפילו באיגרות חוב סחירות לא ממשלתיות, החובה הזו תלך ותקטן בהדרגה.

א' ויינשטיין:

כולל קרנות פנסיה וקופות תגמולים?

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

יושב עמנו הממונה על שוק ההון והביטוח והוא יסביר יותר את הכוונות.

אנחנו יכולים לאשר הכל בלי לחייב כל הפקדה באוצר. אנחנו יכולים לומר שהכל פתוח וכל דכפין ייתי וינפיק. אבל אם אחר כך תוטל החובה לכסות זאת ב-95% באיגרות חוב ממשלתיות, לא עשינו דבר. אנשים חוסכים באמצעות קופות גמל, חכניות חסכון, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, ואם תחול חובת הפקדה טוטלית, הענין יחזור לממשלה אם רוצים בכך או לא.

תנאי נוסף הוא - העדפה לל המפעל הבודד, של התאגיד, בהבדל מבנק, או של בנק להשקעות שהוא באמת בנק להשקעות ולא מהווה שלם לבנק מסחרי.

לשאלה הקונקרטית שלך, אדוני היושב-ראש, דומני שהסדר הטוב מחייב שההצעה כאמור תגובש ותאושר באוצר תובא לממשלה, ולאחר שהממשלה תאשר אותה היא תובא לוועדת הכספים. אנחנו מצהירים שאנחנו רוצים לענות על הבעיה שהתעוררה בכיוון שחברי הוועדה הצביעו עליו. אבל עדיין צריך לשמוע מהן הבעיות של רשויות אחרות שאינן הממשלה, הרשות לניירות ערך והבורסה, שגם להן יש מה לומר בנושא. גם אם נאמץ את המבנה הזה יש בעיות שאינן שייכות ליחסים בין הממשלה לבין הסקטור העסקי, כמו הבטחת המשקיע וכיוצא באלה בעיות, שרשויות אלה מופקדות עליהן. אלה הן רשויות מוסמכות, איננו יכולים להורות להן, אנחנו יכולים להידבר אתן, אבל הן צריכות לשמור על האינטרסים שעליהם הן מופקדות.

מה ששייך לאוצר, אנחנו חייבים לשמור על הסדר הרגיל והתקין ולקבל את אישורה של הממשלה לתכנית לפני שאנחנו מציגים אותה בפני הוועדה ומבקשים את אישורה. הדיון היום קטע את המהלך הזה שבועיים או שלושה שבועות לפני שהענין אמור היה להגיע לממשלה. אבל אנחנו הולכים בדיוק בכיוון שלכם ומנסים לענות על הבעיות שהעליחם. אבל כל עוד הנושא לא הובא לא לוועדת השרים לעניני כלכלה ולא לממשלה, נדמה לי שאחטא לתפקידי אם אביא אותו בפני ועדת הכספים.

ד' תיכון:

אחה מאשר את העובדות?

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

אני לא רק מאשר, אני רוצה למצוא להן פתרון.

היו"ר י' ארידור:

אני מודה לסגן שר האוצר שהעמיד את ועדת הכספים על מקומה. תפקידו של סגן שר האוצר להביא את הצעתו לממשלה ורק אחר כך לוועדת הכספים.

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

אמרתי יותר מזה, שאנחנו מתכוונים על הבעיות שהועלו גם בוועדה. אנחנו הוכלים בכיוון זה.

היו"ר י' ארידור:

איך לי טענה. אני מקבל זאת. אבל לחברי ועדת הכספים גם כן יש תפקיד. הם יכולים להעלות את הבעיות ולומר על מה הם מבקשים לשים דגש לפני ההלטח הממשלה כך שקולה של ועדת הכספים יישמע בדיוני הממשלה בצורה הזו.

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

מ-1 באפריל שנה זו עיינו כבר דרך די ארוכה. זה היה בבחינת ניסוי. בשוק ההון צריך לנסות אחרי מחשבה, אבל לבחון היטב את התוצאות. במהלך הפעולה נתקלנו בבעיה, שלא חשבנו עליה מראש. בינואר-פברואר הערכנו שתהיה גם בעיה כזו, אבל לא הערכנו שהיא תהיה בעוצמה כזו. לאור הניסיון אנחנו נערכים עכשיו לתיקון המצב.

היו"ר י' ארידור:

כדי שתחמלא משאלתו של סגן שר האוצר, שהיא גם המשאלה של חברי ועדת הכספים, אפשר יהיה לכוון את הדיון לאותן בעיות שנרצה להעלות וגם למצוא להן פתרון.

נשמע עכשיו את ההערה של המומחים לנושא, ואם זה נראה לחברי ועדת הכספים אולי נזמין להמשך הדיון גם אנשים מחוגי האקדמיה המומחים לשוק ההון.

י' ארצי:

אולי אפשר לקבל את החוברת של הדיונים שהתקיימו באותו יום עיון שנערך במרכז ספיר.

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

תהיה חוברת, אבל היא עדיין לא יצאה לאור.

ד' תיכון:

עברה כמעט שנה מאז ההסדר הזה נדון בוועדה. אמנם עברו כמה חדשים עד הפעלתו, אבל חלפה שנה ויש לכם כבר נתונים. אנחנו רוצים לקבל את הנתונים כמה כסף גייס כל גורם שהנפיק אמיסיה במסגרת הזו.

י' דרורי:

חבר הכנסת דן תיכון ציין שלוש מטרות שהונחו בזמנו ביסוד הרפורמה, ולדעתו אחת מהן הושגה ושתיים לא הושגו. אני רוצה לנסות להסביר שתי מטרות של הרפורמה הושגה ולא רק אחת. המטרה להקטין את התקציב ולהעביר את גיוס ההון לגורמים לא ממשלתיים, איז ויכוח למטרה זו הושגה. לא אמרנו שהמטרה של שינוי שיטת המימון היא להוזיל את עלות המימון לתעשייה. זה לא הוצג בצורה הזו.

ד' תיכון:

לא רצינו לייקר את עלות ההון לתעשייה.

י' דרורי:

הדיון לא נסב על גובה הסובסידיה אלא על שינוי השיטה של גיוס הכסף. בנוסף לעלות המימון יש גם מענק שיש בו פיצוי. המפעל עושה את החשבון כמה עלתה לו ההלוואה ומה היה המענק שקיבל.

יש דבר נוסף שלדעתי הצליח. בשיטה הישנה, שבה סבסוד המימון היה שמוך בתנאים של הלוואת הפיתוח, גם מפעל שלא היה זקוק לכסף לקח בכל מקרה את ההלוואה, כי זו הייתה הלוואת פיתוח זולה בריבית של 2%-3%. לעומת זאת בשיטה שבה עלות המימון היא ריאלית, המפעל לוקח את ההלוואה רק כאשר אין לו מקור מימון אחר.

משרד התעשייה עיה עבורנו בדיקה. הוא לקח את האישורים של מרכז ההשקעות וקודם כל בדק מהם האישורים שבוצעו. המענק הוא פונקציה של ביצוע ההשקעה שאושרה. החברר יש ניצול מלא של המענק. כלומר ההשקעות בוצעו. לעומת זאת יש ניצול חלקי של ההלוואות. יש מפעלים שיש להם כספים אחרים, או הון עצמי או מקורות מימון אחרים. והיום כאשר ההלוואה היא במחיר ריאלי, לא תמיד לוקחים אותה. צריך לזכור שהממשלה עצמה מגייסת כספים במחיר לא כל כך זול.

לדעתי המטרה של ניתוח הסובסידיה מהעלות של הכסף הושגה. מפעל לוקח את ההלוואה רק אם זה כדאי לו ואם אין לו מקור אחר.

אני מקבל לחלוטין את מה שאמר גם סגן השר, ללא הערכנו נכונה עד כמה הבנקים יהיו דומיננטיים בתחום הזה. אי אפשר לשלוח מפעלים קטנים לבורסה במקום בנקים. צריך לזכור דבר נוסף, שגיוסי ההון של שנת 1986 מסתמכים על מאזני 1985. זוהי עובדה מצערת כשלעצמה שהמאזנים של הסקטור העסקי לשנת 1985 לא היו טובים. בכל אופן מרבית החברות לא הציגו מאזנים טובים לאותה שנה. אלה הן עובדות חיים. גם חברה גדולה - ואינני מדבר על המשברים בענף האלקטרוניקה - שאיננה מציגה מאזן טוב מתקשה מאד לצאת לבורסה, כי אנשים לא יקנו את האמיסיה שלה.

כאמור, לא הערכנו עד כמה הבנקים יהיו דומיננטיים בשוק ההנפקות. יש לכך כמה סיבות. לכן במסגרת הצעות לשנת 1987 אנחנו בפירוש רוצים לחת עדיפות בולטת להנפקות שאינן באמצעות בנקים.

חבר הכנסה ויינשטיין טען שכאשר ההנפקה נעשית על ידי בנק, הבנק משתמש בכספי ההנפקה למתן הלוואות למפעל שחייב לו כספים, גם אם הוא נקלע לקשיים. אני מבקש להבהיר שהמשקיע שקנה איגרות חוב מהאמיסיה של הבנק, יש לו יחסים עם הבנק. הוא מדלג על הסיכון של החברה. המשקיע מבחינתו מכוסה. גם אם אותה חברה תפשוט את הרגל, עדיין הבנק יהיה חייב לעמוד בתנאי האמיסיה.

א' ויינשטיין:

אדם שרכש איגרת חוב מאותה אמיסיה משקיע במפעל כושל. (י' דרורי: הוא משקיע בבנק). הרשות לניירות ערך איננה בודקת את מצבן של המפעל שהבנק מנפיק עבורו אמיסיה. הרשות לניירות ערך הוקמה כדי שתשמש כלב השמירה

של המשקיע. כאן אני משקיע את הכסף שלי במפעל כושל בלי לדעת על כך, כי המפעל לא חשף את עצמו לאחר שהבנק הוא אשר הנפיק עבורו את האמיסיה.

י' דרורי:

האחריות היא של הבנק. המשקיע צריך לראות את הסיכון הכולל של הבנק. הערה לדבריו של חבר הכנסת ארצי על קופות הגמל. האפשרות שלהן לקנות איגרות חוב לא ממשלתיות היא וולונטרית. מבחינתנו לפי התקנות הן רשאיות לקנות רק איגרות חוב ממשלתיות. לא מחייבים אותן אלא מרשים להן לקנות גם איגרות חוב לא ממשלתיות במיעורית מסוימים. ההחלטה היא של קופות הגמל. איננו רוצים להתערב בסיקולים של ההנהלות של קופות הגמל ולא להחליף אותן.

הכנסנו שני שינויים בתקנות של קופות גמל שאמורים לענות על הבעיה. תיקון אחד אוסר עליהן להשקיע את כל ההשקעה החופשית שלהן בניירות ערך של מנפיק אחד, אלא הן חייבות לפזר את ההשקעה, כדי שאם חלילה אחד המנפיקים פושט את הרגל, ההשקעה על הקופה תהיה חלקית. בתיקון השני הוגדרו חובות הנאמנות בצורה מאד גורפת. הם צריכים לשקול את הסיכון ולהעריך אותו.

ג' שפט:

מהו האחוז שהקופות רשאיות להשקיע לפי שיקול דעתן?

י' דרורי:

78% מינימום חייבים להיות מושקעים בהשקעות ממשלתיות, ו-22% בהשקעות לא ממשלתיות - מניות, איגרות חוב לא ממשלתיות והשקעה חפשית לפי שיקול דעתם.

א' שילוני:

בסופו של דבר הרשות לניירות ערך היא בגדר משקיפה, היא איננה משתתפת בדיונים המתנהלים בין בנק ישראל לבין הממשלה. לכן אינני יכול להגיב על הרבה דברים שנשמעו כאן. ולכן כאשר הנושא מגיע אלינו מתגלים בו הרבה ניגודים, ניגודי גישות וגם סתירות.

אנחנו רוצים גילוי מירבי. כזכור לך, אדוני סגן השר, בראשית הדרך הופיעו בפנינו מפעלים שלא היו להם מאזנים, שהמחזור שלהם היה 50 אלף דולר. אין אפשר לאפשר למפעלים כאלה לצאת בהנפקה ולגייס כסף בבורסה? אנחנו רוצים בטחונות. לאמריקאים יש גישה מאד ברורה ועקבית. אין שם ערבויות. הם דורשים גילוי מלא עד הסוף, ומשאירים למשקיע להחליט מה הוא רוצה לקנות. אנחנו בהרבה עניינים הלכנו עד אמצע הדרך.

אומר חבר הכנסת ויינשטיין: בא מפעל גדול שיש לו הרבה חברות בנות. כל עוד לא מוצג המאזן של חברת האם שום חברת בת איננה יכולה לצאת בהנפקה.

יש פה הרבה סתירות והרבה ניגודים שאנחנו מנסים לגשר על פניהם בדרך של פשרה. כך הלכנו לבנקיה בידיעה ברורה שהנפקה באמצעות בנק מייקרת אותה. אבל ככה נאמר שאם נצא מהנחה שבנק איננו פושט את הרגל, זוהי השקעה מובטחת שאין בה סיכון. לאחר שהממשלה שינתה את המדיניות ובמקום לתת הלוואות לחברות או למפעלים שלהם אוחס לגייס הון בבורסה, התעוררה הבעיה של ערבויות. אם לא נדרוש כל ערבויות אפשר יהיה להקטין את המעורבות של הבנקים. אישית אני גם נגד חתמים. החתמים הם די נוקשים בבדיקות, כי הם מבטיחים את כספי ההנפקה, אבל הם נוגסים בחלק רציני מאד של הרווחים.

ד' תיכון:

מה למדנו מהכשלון שלנו בשנים 1980-1983? אתה בא ואומר: לא למדנו מאומה. אנחנו חוזרים להיות ליברלים פי כמה וכמה ממה שהיינו.

א' שילוני:

איננו אומר זאת. אני אומר שאנחנו חייבים להתאים את עצמנו לתנאים הקיימים. הרשות פועלת לפי החוק, ואני מסכים אתך בדבר אחד, שכל החקיקה בנושא הזה היא רדומה. יש לי עמדה ברורה, שאני חי במדינת חוק ואינני מוכן לעשות שום פעולה לטובת הציבור שאיננה מכוסה על ידי חוק. אבל אינני כלל התקדמות בחקיקה. יש מסקנות, אבל החקיקה לא זזה. ועכשיו עוד אומרים שיקימו ועדה נוספת על זו הקיימת כדי לבדוק אם גילוי נאות הוא מספיק או לא.

בוודאי שיש כאן ניגודי השקפות ותפישות ודרושה הבהרה לאן אנחנו הולכים. אני עדיין בעד הגילוי המלא. ובמה שנשאר להחלטה - וזו לא החלטה שלי - עמדת הרשות לניירות ערך היא ברורה. אני אינני זקוק לחתמים. הבורסה רוצה חתמים, זו זכותה. האמריקאים שאינם בודקים כל כך את החשקיים מטילים חובות רבים על החתמים. אבל אם לא תגובש קונספציה, כל אחד יגיד משהו וכל אחד יהיה צודק.

יש למשל בעיה של צפיפות הנפקות בסוף התקופה. גם על כך נצטרך להתגבר אם נגיע לדו"חות חצי שנתיים. אני רואה את כל נקודות החולשה. הפתרון נעוץ בגיבוש קונספציה ובמה שאמרת, אדוני היושב-ראש, בתיאום בין הגורמים כדי שכל אחד מהם לא יעשה שבת לעצמו.

יו"ר הבורסה, חיים שטסל, בא אלי בטענה שהצפיפות בהנפקות היא ממש איומה. הדרך שאני יכול לפעול בה במסגרת החוק היא להחזיק תקנות בתקווה שהאוצר יסכים להן והן יגיעו לוועדת הכספים לאישור עוד בשנת התקציב הנוכחית. ואז אם נדבר על דו"חות חצי שנתיים נוכל לחזור בנו מפרק הזמן של שמונה חדשים. אני הכנתי בשקט תקנות על גילוי נאות וגם בתחום הזה.

מתעוררות כאן בעיות, ומי שהעלה חלק מהן צודק. אני מצטער שאיש לא הקיף אותן בשלימותן. אבל זהו דיון ראשון, ואם בסיבוב הבא נחבק להשיב על שאלות, הצוות שלי ואנכי עומדים לרשותכם.

ח' שטסל:

קודם כל צריך לברר על כך שמתקיים דיון כזה בתום 9-10 חדשים מאז הונהגה הרפורמה, שנדמה לי כי הישגיה הם גדולים, למרות שיש בעיות - ויש בעיות רציניות גם בהטח שאני עוסק בו. אבל כלליית יש שחרור הדרגתי של שוק ההון ונעשו צעדים גדולים קדימה, אם כי כולם הם עדיין בשלבי ניסוי. גם הבורסה לניירות ערך היא בתקופה של ניסוי והיא מנסה להתאים את הדרכים שלה ואת מחשבותיה להתפתחויות.

רבותי, כל נשלה את עצמנו. מי קונה את איגרות החוב המונפקות על ידי הבנקים או הפירמות הגדולות? לצערי הרב, לא הציבור הרחב אלא המשקיעים המוסדיים, דהיינו קופות גמל, חלק לכיסוי חכניות חסכון, קרנות השתלמות שבקרוב זה יותר להן, ואולי בקוליים גם קופות פנסיה. יש לכך סיבות, חלקן טכניות. קיים הנושא של הדיסאג'יו. הממלה מוכרת איגרות חוב מחתת למחיר הפארי. הבעיה עדיין לא נפתרה. יש רצון לפתור אותה, אבל כפי שאמר שילוני, מרגע שאתה מחליט על פתרון, הרי עד שאתה מצביר אותו לאורך כל שלבי החקיקה עוברים חדשים. בעניינים אלה את אינך פועל מייד, הרי כל כמה שאתה הולך בכיוון מסוים, באה המציאות וטופחת על פניך ואתה רואה שהעניינים הולכים בכיוון אחר לגמרי מזה שהתכוונת אליו.

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

בנושא הזה נתקבלה החלטה, הוכנה הצעת חוק והיא מונחת על לוחנה של מזכירות הכנסת.

ח' שטסל:

אלה דברים קטנים המשפיעים בשוליים, אבל לפעמים הם משפיעים בצורה כזו שהם משנים כיוון. זה חיוני מאד שאיגרות חוב אלה יימכרו גם לציבור הרחב, וככל שציבור הקונים יהיה יותר גדול כך ייקל עלינו להעביר הנפקות של הפירמות לציבור הרחב ופחות להזדקק לשירותים של הבנקים.

במסגרת הבורסה אנחנו חייבים לדאוג לכך שיהיה שוק לאותן איגרות חוב. לכך אנחנו דורשים עכשיו מכל מנפיק שידאג כי לחבר הבורסה יהיה מלאי של איגרות חוב אלה וגם כסף למקרים שיש תנודות בשוק וצריך לקנות את האיגרות האלה. כדי להגיע לכך ההנפקה חייבת להיות בהיקף מינימלי. אנחנו שוקלים בתיאום עם האוצר לרדת מהמינימום של 4 מיליון דולר להנפקה לסכום יותר גדול, ובלבד שהכמות למסחר תהיה מספקת. במלים אחרות, אם ההנפקה תהיה רק של 3 מיליון דולר, אבל אותו מנפיק יעמיד מלאי מספיק כדי שהמסחר יהיה הוגן ושוטף, לא נתערב אם הסכום של ההנפקה יהיה 3 מיליון דולר אופילו פחות מזה.

שאלה נוספת שהיא בגדר הצגת בעיה, אבל אני חייב להציג גם בעיות שאינן נוגעות ישירות לפעולת הבורסה. כל עוד בנקים או חברות בנות של בנקים מנפיקים איגרות חוב בריבית של $8\frac{1}{2}\%$ או $8\frac{1}{4}\%$, סיכוייהן של הפירמות הפרטיות לגייס כסף בבורסה קטנים מיום ליום. מפני שהקונה הפוטנציאלי, לדוגמה קופת גמל, בבואה לסיקול מה לקנות, הרי גם אם זה לא נכון מבחינה משקית, יש לה תחושה שיותר כדאי לה לקנות איגרות חוב שמנפיקה חברה בת של בנק, שיש להן ערבות בנקאית, מאשר איגרות חוב שמנפיקה פירמה פרטית, ותהיה טובה ובטוחה ככל שתהיה. כאמור, לא כל הפירמות במדינת ישראל נמצאות במצב כזה שמאפשר להן להציג דו"ח פיננסי מאד אטרקטיבי שיעשה את איגרות החוב שלהן אטרקטיביות לקהל.

הבורסה מותקפת על כך שהיא מגלה נוקשות יתר בנושא הבטחונות. שמענו כאן את חבר הכנסת דן תיכון בעניין זה, והוא גם זימן אותנו לדיון בשבוע הבא בנושא הבטחונות. לפי חוות דעת שקיבלנו מהרשות לניירות ערך הבורסה לא צריכה להתערב בנושא הבטחונות. היא כרגע עדיין מתערבת, והיא שוקלת את צעדיה. מאשימים אותנו כי בגלל ההתערבות שלנו לא יוצאות הנפקות. איננו מסוגלים לתת תשובה חדה האם זה נכון או לא נכון. הואיל ויש חוות דעת של הרשות שהיא הגוף המפקח על הבורסה, יאיננו צריכים לעסוק בבטחונות, אנחנו שוקלים זאת בכובד ראש. כשם שויתרנו על התערבותנו בענין איגרות חוב הניתנות להמרה לפי החלטה שנתקבלה בשבוע שעבר, יתכן שבקרוב נקבל החלטה דומה לגבי איגרות חוב באופן כללי. ואז יוכל חבר הכנסת דן תיכון לאול את השאלה: מי דואג למשקיע? ואני בא כאן לנקודה שחסרה במדינת ישראל.

מ' שטרית:

מה קורה בעולם בתחום הזה?

ח' שטסל:

בכל מקום אחר בעולם, בעיקר בארצות הברית, יש חברות שעוסקות בהערכות של חברות היוצאות בהנפקות לציבור, מה שקרוי שם "רייטינג". הן עושות דירוג של החברות לפי שווייזן, ויש שם גם מה שנקרא "ג'אנק-בונדס", איגרות חוב שאינן להן דירוג.

חברה כזו איננה יכולה לקום בארץ, כי לא חתיה לה מספיק תעסוקה. אם אין מספיק הנפקות, אין בשביל מי לעבוד, כי הבנקים אינם זקוקים לזה. ואם בעיקר הבנקים הם שיוצאים בהנפקות, איך צורך בחברה כזו.

חברה כזו צריכה להתפרנס, זה לא מוסד שממומן על ידי הכנסת, הבורסה, או האוצר. זה חייב להיות מוסד עצמאי שעיסוקו בהערכות כלכליות, שגם פירמות המנפיקות איגרות חוב וגם הקונים של אוהן איגרות חוב יזדקקו לשירותיו.

ונקודה אחרונה נוגעת לצפיפות ההנפקות. יש תקופות שבהן הצפיפות של ההנפקות היא ממש בלתי נסבלת והיא מקשה על מכירתן. וכך החתמים נשארים תקועים עם הסחורה, כפי שקרה להנפקה של תדיראן, אם כי היו לכך גם סיבות אחרות ולא רק העיתוי, אבל גם בגלל העיתוי היו בעיות להנפקה הזו. אני חושב שחיוני שהרשות לניירות ערך, האוצר וועדת הכספים יאשרו את החזרה לענין של 8 חדשים.

ד' תיכון:

אנחנו לא מעורבים בענין.

ח' שטסל:

אני מציג בעיה שאם יימצא לה פתרון יהיו הנפקות לא רק בחודש דצמבר אלא גם בחדשים ינואר או פברואר. זה נכון לא רק לגבי הנפקות של איגרות חוב אלא גם של מניות ושל איגרות חוב הניתנות להמרה. צריך לפזר זאת כי היום בארץ הוא קטן ולא מסוגל לספוג בבת אחת את הכל.

בסיכום, אנחנו שוקלים איך להגמיש את עמדתנו כדי שיוותר פירמות פרטיות יוכלו לצאת בהנפקות לציבור ולא רק הבנקים.

אם יהיה המשך לדיון נוכל להציג את הפתרונות שלנו. אני רוצה רק להיתמש בהזדמנות זו כדי להפנות בקשה לוועדה: לא יכול להיות מצב שמצד אחד יאמרו לבורסה שאין לה סמכות לעסוק בענין הבטחונות, ולאחר שהיא מגמישה את עמדתה מתקיפים אותה בטענה שהיא מפקירה את המשקיע. צריך להחליט בנושא זה. אם הגוף המפקח עלינו אומר שאין לנו סמכות, נסיר את המעורבות שלנו, אבל לאחר מכן אין להאשים את הבורסה בכך שהמשקיע איננו מוגן.

הו"ר י' ארידור:

הערה לסדר הדיון. אני מציע שנפסיק עכשיו את הדיון. היועצת הכלכלית של הוועדה, גב' סמדר אלחנני, תעיין בפרוטוקול של הישיבה ותסמן את הבעיות שהועלו בדיון. אם יש בעיה שניתנה לה תשובה או נמסרו לגביה נתונים, היא תוסיף אותם לרשימה. היועצת הכלכלית תוכל להתייעץ עם גורמים שיש להם מידע בענין הזמנת אנשים מהאקדמיה לישיבת הוועדה להמשך הדיון. בפני הוועדה תונח הרשימה הכוללת את הבעיות, ואלה לא חייבות להיות רק הבעיות שהועלו בישיבה הזו, בוודאי יש בעיות אחרות שלא העלינו. כך נוכל לקיים את המשך הדיון כאיר לפנינו מסמך המפרט את הבעיות עם תשובה קונקרטית לכל בעיה ובעיה, אם יש כזו. אם הצעתי נראית לחברים, זה יהיה הסיכום של הוועדה.

ד' תיכון:

אדוני סגן השר, אינני יודע אם הקשבת למה שאמר אליעזר שילוני, אבל דבריו הם חמורים ביותר. הוא אומר שיום דבר לא נעשה בתחום החקיקה, ואני טוען זאת ביתר הדגשה. לא בכדי התערבתי היום בנושא הבטחונות. כל אחד כל אחד מנער את הדברים הלא נעימים אל מחוץ לגדר ומסיר מעצמו את האחריות להם. הוא אומר: מאחר ויש כאן שטח הפקר, זה לא שייך לי, ואל תבואו אלי בטענות. כל אחד שמה להתפרק מאחריות על הנעשה בשוק ההון.

אתם מעכבים את החקיקה בתחום שוק ההון במשך שנים ונשענים על חוקים ישנים-נושנים משנות הששים, שלא רק לא התאימו לתחילת שנות השבעים, אלא שהם בוודאי אינם מתאימים לשנת 1987. מה עוד צריך לקרות לשוק ההון כדי שאנחנו - המחוקקים - נחפורר ונחליט לזוז? אני מציג לך את השאלה, אדוני סגן השר. תשאל את חברי הוועדות השונות מה עוד צריך לקרות. אתה רוצה שנענה על הבעיות של החקיקה בדרך של הגשת הצעות חוק פרטיות? תגיד לנו שהממשלה איננה מסוגלת לזרז את החקיקה, ואנחנו נעשה את המלאכה.

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

כל החוקים נמצאים בצנרחה.

ד' תיכון:

אנחנו יומעים זאת שנים.

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

האוצר סיים את הכנת החקיקה.

ד' תיכון:

אני שומע שלוש שנים יהאוצר סיים את המלאכה, אבל שום שבריר של חוק לא הגיע לכאן. ובינתיים החיים עושים את שלהם.

א' שילוני:

אני מבקש רשות להודעה. אין לי מחלוקת לגופו של ענין עם יו"ר הבורסה חיים שטסל; יש לי מחלוקת רק על הדרך. אינני בעד הדרך של "זבנג וגמרנו". אני בעד פתרונות חוקיים, ואני תומך בהחשפת הליכי החקיקה. אני חושב שיש בעיות שניתן לפתור אותן על ידי חקיקה ראשית או על ידי חקיקת משנה, ובלבד שהענין יזוז.

היו"ר י' ארידור:

סיכמנו שיהיה המשך לדיון. אני מודה לאורחים שלנו.

שינויים בתקציב לשנת 1986

היו"ר י' ארידור:

אנחנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום - שינויים בתקציב לשנת 1986.

פניה מס' 182 - משרד הבריאות - בית חולים הלל יפה - אושר

פניה מס' 185 - משרד האוצר - העברה מהרזרבה לחגמולים לנכים - אושר

פניה מס' 187 - משרד האוצר - העברה מהרזרבה הפנימית לשכר - אושר

פניה מס' 188 - משרד האוצר - העברה מרזרבה פנימית למס הכנסה - אושר

פניה מס' 195 - משרד התחבורה - שינויים פנימיים - אושר

פניה מס' 197 - משרד האוצר - העברה מהרזרבה הכללית - אושר

פניה מס' 202 - משרד החקלאות - העברות פנימיות - מימוש ערבויות

היו"ר י' ארידור:

אלה הן העברות פנימיות בתקציב הפיתוח של משרד החקלאות בסך 4 מיליון ש"ח המיועדות למימוש ערבויות מדינה שניתנו לסקטור החקלאי.

אני מציע שנשמע על כך את ההסברים של נציג האוצר.

פניה מס' 204 - משרד האנרגיה והחשמית - מחקרים - אושר

צו מס קניה (פטור) (תיקון)

היו"ר י' ארידור:

ועדת המינה למסים עקיפים בראשותו של חבר הכנסת ויינשטיין ממליצה בפני מליאת הוועדה לאשר את צו מס הקניה (פטור) שנועד לפטור לפטור ממס מקפ"א עמוק שיוצר בישראל כדי לצמצם את היבוא של מקפ"אים אלה מחו"ל.

א' ויינשטיין:

בישיבת ועדת המשנה למסים עקיפים בראשותי שהתקפו חברי הוועדה: חלמה עמר, יאיר צבן ודנינו. ועדת המשנה החליטה פה אחד להמליץ בפני מליאת הוועדה לאשר את הצוים.

חבר הכנסת יאיר צבן ביקש לדון בכל הסוגיה של הפטורים לעולים ולישראלים חוזרים במגמה לתת עדיפות לתוצרת הארץ. החלטנו להעלות את הנושא על סדר היום של ועדת המשנה.

היו"ר י' ארידור:

אני מציע לאשר את הצו, כפי שהמליצה ועדת המשנה.

צו מס קניה (פטור) (תיקון), החשמ"ז-1986 - אושר

צו שעת חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 2)

היו"ר י' ארידור:

ועדת המשנה למסים עקיפים ממליצה בפני מליאת הוועדה לאשר את צו שעת חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 2) ולהניחו על שולחן הכנסת.

א' ויינשטיין:

אני מציע לאשר, אבל אני שומר לעצמי את הזכות להערה על הצו תוך שבוע ימים. הצו נוחן עדיפות לשני מפעלים בארץ.

ג' שפט:

האם ההעדפה הזו היא על דעת התאחדות התעשיינים?

א' ויינשטיין:

בדרך כלל ההחלטות האלה מתפרסמות בקובץ התקנות, ואם אין הערות עליהן תוך חדשים הן מאושרות סופית. לשכת המסחר או התאחדות התעשיינים או גורמים אחרים מודעים להצעות אלה ולפעמים הם מבקשים להופיע בפני הוועדה ולהעיר את הערותיהם על ההצעות. אם אין בקשה כזו, אנחנו מבינים שאין השגות או הערות להצעות.

היו"ר י' ארידור:

אנחנו מאשרים את הצו, ואם יו"ר ועדת המשנה לא יבקש להעיר על הצו תוך שבוע ימים הוא יונח על שולחן הכנסת.

ג' שפט:

יו"ר ועדת המשנה אמר שהצו הוא על דעת התאחדות התעשיינים.

היו"ר י' ארידור:

הוא לא אמר שזה על דעת התאחדות התעשיינים; הוא הסביר את הפרוצידורה, ולעניות דעתי פרוצידורה זו מספקת בהחלט.

ע' סולודר:

לא פעם אנחנו דנים בוועדה על יבוא מפוגע בתוצרת הארץ. ההגנה על תוצרת הארץ היא חשובה, אבל היא גם מעוררת לעתים בעיות בין היתר בגלל הצורך לחשוף את הייצור המקומי ליבוא מתחרה.

היו"ר י' ארידור:

גם אני יכול להרצות על הבעיות האלה, ויתכן שהמסקנות מכך יפתיעו. אבל אני מציע לא להיכנס לזה היום.

שיוניח בתקציב לשנת 1986 - פניה מס' 202 - משרד החקלאות

היו"ר י' ארידור:

נציג האוצר הגיע ואנחנו חוזרים לדיון על פניה מס' 202 שסניכה העברות הנימיות בתקציב הפיתוח של משרד החקלאות המיועדות למימוש ערבוליות מדינה שאושרו על ידי ועדת הכספים.

ר' בלינקוף:

למשרד החקלאות יש מכסה מסוימת למתן ערבוליות לסקטור שהוא מופקד עליו. מאחר ולדעתנו ערבוליות המדינה באות להחליף תקציב, לכן כדי להציב מחסום כלשהו בפני המשרד ולמנוע ממנו לתת ערבוליות - (היו"ר י' ארידור: המשרד נותן ערבוליות בלי אישור של האוצר?) יש למשרד מכסה מסוימת שאושרה לו.

מ' שטרית:

למי ניתנות ערבוליות אלה?

ר' בלינקוף:

ערבוליות אלה ניתנו בעיקר למושבנים.

מ' שטרית:

מהי אותה ערבות הניהנת למושב?

ר' בלינקוף:

קשה לי למסור על כך פרטים מדוייקים.

היו"ר י' ארידור:

הנושא לא ברור לך מהותית. ברור לך רק העניין הטכני.

ר' בלינקוף:

ערבוליות אלה ניתנו בעיקר למושבנים. הטכניקה של מתן הערבוליות, האם הן ניתנו לארגונים או למושבנים ספציפיים, לא ברורה לי.

היו"ר י' ארידור:

בדרך כלל כל ערבות מדינה הניתנה לגורם כלשהו מובאת לאישור ועדת הכספים. לא ידעתי שלמשרד החקלאות יש זכות לתת ערבוליות בלי אישור ועדת הכספים.

א' קרשנר:

ההעברה מיועדת למימוש ערבוליות.

היו"ר י' ארידור:

האז מדובר כאן על מימוש ערבויות?

ר' בלינקוף:

יד כאן בעיה של ניסוח.

היו"ר י' ארידור:

אני מבקש שתתקנו את הנוסח של הבקשה. את אהם עומדים עליה, אני מבקש ליבוא לוועדה לא רק נאיג האוצר אלא גם מי שמתמצא בענין המהותי ולא רק הטכני. בשלב זה אנחנו דוחים את אישור הפניה. הוחלט: לעכב את אישור פניה 202 לקבלת החברים.

ע' סולודר:

לא ברור לי מדוע אנחנו דוחים את אישור האמיסיות. בסדר היום של הישיבה נכללו שני סעיפים: 1. דיון עקרוני על אמיסיות; 2. אישור אמיסיות.

היו"ר י' ארידור:

אינני רואה לפני שום בקשה לאישור אמיסיה.

ע' סולודר:

הוגשו לנו בקשות מפורטות לאישור אמיסיות ודחינו את האישור.

א' קרשנר:

היושב-ראש ביקש לכלול בסדר היום את הבקשות לאמיסיות לא בנקאיות, ובמידה ונקבל את הנתונים על הזכר - גם אמיסיות בנקאיות.

היו"ר י' ארידור:

אני ממלא את מצוותו של היושב-ראש. היושב-ראש אמר שהוועדה תדון בבקשות לאישור האמיסיות הבנקאיות במידה ויגיעו הנתונים על הזכר. משלא הגיעו נתונים אלה לוועדה, אין לדון על האמיסיות הבנקאיות. בקימה לאישור אמיסיות לא בנקאיות לא הגיעו.

ע' סולודר:

אני מבקש שיירשם בפרוטוקול שאני מוחה על הנוהג הנפסד של הטלת סנקציות על מי שכלל לא אייר לענין. הדחיה במקרה זה היא ממש שערוריה.

היו"ר י' ארידור:

הדברים נרמזו.

אני מודה לכם ונועל את הישיבה.

(הישיבה ננעלה בשעה 11.35)